

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH
ZAGROŻENIA OBOWIĄZUJĄCE
W ZESPOLE SZKÓŁ I PLACÓWEK SPECJALNYCH
W MOCARZEWIE**

I. PROCEDURY WSPÓŁPRACY SZKOŁY Z POLICJI

1. W ramach długofalowej pracy profilaktyczno-wychowawczej szkoła i policja utrzymują stałą, bieżącą współpracę w zakresie profilaktyki zagrożeń.
2. Koordynatorami współpracy powinni być: pedagog/psycholog szkoły oraz specjalista ds. nieletnich i patologii właściwej jednostki policji.
3. Do współpracy ze szkołą zobowiązany jest także dzielnicowy, w rejonie którego znajduje się placówka.
4. Pracownicy szkoły wyznaczeni do współpracy z policją, specjaliści ds. nieletnich i patologii oraz dzielnicowi powinni wspólnie ustalić wzajemne zasady kontaktu, by móc na bieżąco wymieniać informacje i rozwiązywać problemy związane z bezpieczeństwem i dobrem uczniów.
5. W ramach współpracy policji ze szkołą organizuje się:
 - a) spotkania tematyczne młodzieży z lekkim stopniem niepełnosprawności intelektualnej z udziałem policjantów m. in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełniane czyny karalne, prawnych aspektów narkomanii, wychowania w trzeźwości itp. oraz z młodzieżą z umiarkowanym i znacznym stopniem niepełnosprawności intelektualnej, na temat zasad bezpieczeństwa, zachowań ryzykownych oraz sposobów unikania zagrożeń;
 - b) informowanie policji o zdarzeniach na terenie szkoły wypełniających znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia uczniów oraz przejawach demoralizacji dzieci i młodzieży;
 - c) udzielanie przez policję pomocy szkole w rozwiązywaniu trudnych, mogących mieć podłoże przestępcze problemów, które zaistniały na terenie szkoły;
 - d) wspólny - szkoły i policji - udział w lokalnych programach profilaktycznych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom oraz zapobieganiem demoralizacji i przestępczości nieletnich.
6. Policja powinna być wzywana do szkoły w sytuacjach, o których mowa w "Procedurach (...)" albo, gdy wyczerpane zostaną środki możliwe do zastosowania przez szkołę w określonej sytuacji, w których obecność policji jest konieczna.

7. Każda, dotycząca uczniów wizyta policjanta w szkole, powinna być wcześniej zasygnalizowana dyrektorowi, lub uzgodniona z innym pracownikiem szkoły.

Podstawy prawne stosowanych procedur:

- 1) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 1982 r. Nr 35 poz. 228 z p. zm.)
- 2) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 1982 r. Nr 35, poz. 230 z późn. zm.)
- 3) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485)
- 4) Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. Nr 30 poz. 179 z późn. zm.)
- 5) Zarządzenie Nr 1619 Komendanta Głównego Policji z dnia 3 listopada 2010 r. w sprawie form i metod działań policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz działań podejmowanych na rzecz nieletnich.
- 6) Ustawa z dnia 7 wrzecenia 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1991 r. Nr 95, poz. 425 z późn. zm.)

**II. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU
PRZESTĘPSTWA ŚCIGANEGO Z OSKARŻENIA PRYWATNEGO**

1. Postępowanie w przypadku przestępstwa ściganego z oskarżenia prywatnego występuje w przypadku, gdy nastąpi:
 - a) naruszenie nietykalności cielesnej;
 - b) zniesławienie;
 - c) zwykłe i lekkie uszkodzenie ciała;
 - d) rozstrój zdrowia;
 - e) zniewaga.
2. Istota trybu ścigania z oskarżenia prywatnego polega na tym, że pokrzywdzony (jego rodzice) może wnieść skargę bezpośrednio do sądu.
3. Procedury podobne jak w przypadku przestępstw ściganych na wniosek pokrzywdzonego.
4. Szkoła niezależnie od woli pokrzywdzonego (jego rodziców) sporządza pisemne wystąpienie do sądu Rodzinnego w sprawie ucznia - nieletniego sprawcy czynu, który swoim zachowaniem wykazuje symptomy demoralizacji.

III. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PRZESTĘPSTWA ŚCIGANEGO NA WNIOSEK POKRZYWDZONEGO

1. Jeżeli nieletni popełni przestępstwo, poszkodowany również jest nieletni, to wniosek o ściganie karne może złożyć przedstawiciel ustawowy czyli rodzic/opiekun prawny.
2. Należy przyjąć do wiadomości informację o przestępstwie (wykroczeniu), zapewnić dyskrecję przekazującemu informację poprzez wysłuchanie go bez zbędnych świadków.
3. Odnotować zgłoszenie oraz zapytać o przyczynę ewentualnej zwłoki w podaniu informacji.
4. Zapewnić pomoc lekarską pokrzywdzonemu jeśli zachodzi taka potrzeba.
5. Bez zbędnej zwłoki sprawdzić w dostępny sposób wiarygodność informacji, w tym:
 - a) jeżeli uczeń podaje świadków, to w rozmowie z jak najmniejszą ilością świadków uwiarygodnić informację;
 - b) sprawdzić czy zdarzenie miało miejsce na terenie szkoły;
 - c) nie nagłaszać zdarzenia.
6. Powiadomić rodziców /opiekunów prawnych ucznia pokrzywdzonego, zrelacjonować im zdarzenia i uzgodnić z nimi czy będą chcieli zgłosić sprawę na Policję.
7. W przypadku odmowy rodziców złożenia wniosku o ściganie sprawców poinformować ich o środkach jakie podejmuje szkoła wobec sprawców zdarzenia:
 - a) środki przewidziane regulaminem ucznia;
 - b) jeżeli sprawca sprawiał wcześniej problemy i łamał normy społecznego zachowania a zachowanie jakiego się dopuścił nosi cechy postępującej demoralizacji, szkoła wystąpi do Sądu Rodzinnego lub/i Policji.

IV. PROCEDURY POSTĘPOWANIA WOBEC OSOBY „OBCEJ” NA TERENIE SZKOŁY

1. Przez „osobę obcą na terenie szkoły” rozumie się osobę, która:
 - a) nie jest rodzicem ucznia tej szkoły;
 - b) nie jest pracownikiem szkoły;
 - c) nie jest osobą wypełniającą aktualnie na terenie szkoły zadania i funkcje znane dyrekcji szkoły;
 - d) nie jest osobą zaproszoną przez dyrekcję szkoły bądź też wychowawcą klasy lub też uprawnionego pracownika szkoły, i która swoim zachowaniem w wyraźny sposób narusza zasady i normy współżycia społecznego, bądź też w inny sposób stanowi

zagrożenie dla porządku na terenie szkoły i bezpieczeństwa dla uczniów oraz innych osób przebywających na terenie szkoły.

2. Ustalamy powody obecności oraz zachowanie osoby postronnej w szkole poprzez obserwację a także rozmowę z nią.
3. W przypadku powstania wątpliwości lub ujawnienia niepokojących zachowań z jej strony niezwłocznie informujemy dyrekcję szkoły i wspólnie z nią podejmujemy mediacje w celu nakłonienia tej osoby do jasnego określenia celu swojego pobytu lub też opuszczenia terenu placówki.
4. W przypadkach drastycznych dyrekcja szkoły lub osoby pełniące w szkole funkcje kierownicze niezwłocznie powiadamiają policję lub straż miejską i jednocześnie podejmują działania mające na celu zabezpieczenie dzieci i pracowników przed skutkami tych zachowań. Jeśli osoby wymienione wcześniej są nieobecne w szkole lub ich odszukanie trwałoby zbyt długo, czynności wymienione w tym punkcie wykonuje nauczyciel, który zauważył osobę obcą na terenie szkoły.

V. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADY ZACHOWAŃ UNIEMOŻLIWIAJĄCYCH PROWADZENIE LEKCJI (WULGARNE ZACHOWANIA W STOSUNKU DO RÓWIEŚNIKÓW, BRAK REAKCJI NA POLECENIA NAUCZYCIELA)

1. Upomnienia słowne.
2. Próba uspokojenia sytuacji w klasie.
3. Powiadomienie wychowawcy klasy (nagana wychowawcy).
4. W przypadku braku reakcji na interwencje nauczyciela-wychowawcy, powiadomienie dyrekcji szkoły.
5. Konsekwencje - nagana dyrektora szkoły, obniżenie punktacji z zachowania.
6. W każdym przypadku powiadomienie rodziców (prawnych opiekunów) oraz jeżeli wymaga tego sytuacja, kuratora sądowego jeżeli uczeń jest pod jego opieką).

VI. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADY UJAWNIEŃ NA TERENIE SZKOŁY, KLASY AGRESJI

1. Nauczyciel, który zauważył zachowanie agresywne ucznia lub został o nim poinformowany, zgłasza ten fakt wychowawcy klasy w pierwszej kolejności, a następnie dyrektorowi szkoły.
2. Wychowawca, nauczyciel podejmuje działania interwencyjne zgodnie z przyjętą procedurą postępowania:

- wobec sprawcy/ów/ agresji

- wobec ofiar/y/ agresji

3. Wychowawca, nauczyciel ma obowiązek poinformować rodziców , że ich dziecko było sprawcą przemocy, agresji wobec innych.

4. Wychowawca, nauczyciel ma obowiązek poinformować rodziców ucznia wobec, którego zaistniało zjawisko agresji, przemocy (informacja musi być przekazana tego samego dnia).

5. W przypadku agresji skierowanej na przedmioty, które w jej wyniku uległy zniszczeniu wychowawca, nauczyciel zawiadamia dyrektora szkoły i rodziców ucznia. Dyrektor wspólnie z rodzicami ustala w jaki sposób można szkodę naprawić. Uczeń ma obowiązek podjąć działania w celu naprawienia tej szkody lub zadośćuczynienia w przypadku braku możliwości naprawienia szkody.

6. Jeżeli w wyniku podjętych działań interwencyjnych okaże się, że uczniowie są ze sobą w konflikcie lub używają wobec siebie agresji do rozwiązania problemu nauczyciel, wychowawca podejmują mediacje:

1) ustala się okoliczności zdarzenia;

2) przy rozmowie są obecni uczniowie, którzy są ze sobą w konflikcie;

3) każdy ma prawo wypowiedzieć się;

4) należy dążyć do pozytywnych sposobów rozwiązania sytuacji konfliktowej poprzez:

- przeproszenie;

- naprawienie szkód;

- formy zadośćuczynienia;

5) po zaistniałym fakcie monitoruje się zachowanie ucznia/ów/;

6) jeśli zajdzie potrzeba, prowadzi się cykliczne rozmowy, aż wygaśnięcia negatywnego zachowania.

7. Jeśli okaże się, że w czasie konfliktu między uczniami doszło do upokorzenia, ośmieszenia lub poniżenia a jeden uczeń wyraźnie pełnił rolę sprawcy przemocy, to podjąć należy interwencję.

VII. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADY GDY UCZEŃ UŻYWA WULGARNEGO SŁOWNICTWA

1. Gdy nauczyciel jest świadkiem używania przez ucznia wulgarnego słownictwa ma bezwzględny obowiązek zareagowania.

2. Sam bądź z pomocą pedagoga przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z uczniem.

3. Wpisuje uwagę w dzienniku.

4. Powiadamia wychowawcę klasy. Jeżeli świadkiem stosowania wulgarnego słownictwa jest pracownik obsługi, zgłasza ten fakt wychowawcy klasy bądź pedagogowi szkolnemu, który wpisuje informację do dziennika lekcyjnego.

VIII. POSTĘPOWANIE W SYTUACJI NARUSZENIA NIETYKALNOŚCI OSOBISTEJ NAUCZYCIELA LUB PRACOWNIKA SZKOŁY

(obelżywe wyzwiska, groźby, rzucanie przedmiotami, agresja fizyczna, zabranie przedmiotu należącego do nauczyciela lub pracownika szkoły).

1. Powiadomienie wychowawcy, dyrekcji, rodziców i ew. kuratora sądowego.
2. W każdym przypadku powiadomienie policji .
3. Natychmiastowe obniżenie punktacji z zachowania oraz wpis do dziennika.
4. Nagana dyrektora szkoły
5. Oprócz wszczętych procedur prawnych, wyznaczenie rodzaju zadośćuczynienia (np. praca społeczna).

IX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UŻYWANIA PRZEZ UCZNIĄ TELEFONU KOMÓRKOWEGO PODCZAS POBYTU W SZKOLE

1. Uczeń nie może używać telefonu komórkowego podczas całego pobytu na terenie szkoły.
2. W każdym przypadku używania przez ucznia telefonu komórkowego nauczyciel ma prawo odebrać uczniowi telefon. Telefon jest przekazywany Dyrektorowi szkoły lub jego zastępcom do depozytu.
3. Zatrzymany w depozycie telefon może odebrać tylko rodzic lub prawny opiekun ucznia.
4. Uczeń, któremu odebrano telefon otrzymuje odpowiedni wpis w dzienniku szkolnym.
5. W przypadku gdy uczeń używający telefonu komórkowego nie odda go nauczycielowi mimo, że zostanie o to przez niego poproszony, otrzymuje nagane wychowawcy klasy, informowani o zdarzeniu są również jego rodzice.

X. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PODJĘCIA PRÓBY SAMOBÓJCZEJ PRZEZ UCZNIĄ NA TERENIE SZKOŁY

1. Każdy pracownik szkoły ma obowiązek zareagowania na jakikolwiek sygnał o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego u ucznia.
2. Postępowanie w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych.

3. O wysokim ryzyku zachowań samobójczych świadczyć może wystąpienie przynajmniej jednego z poniższych czynników:
 - a) podejmowanie w przeszłości prób samobójczych;
 - b) mówienie (lub wyrażanie w inny sposób) o poczuciu beznadziejności, bezradności, braku nadziei;
 - c) mówienie wprost lub pośrednio o samobójstwie, pisanie listów pożegnalnych lub testamentu;
 - d) pozbywanie się osobistych i cennych dla ucznia przedmiotów;
 - e) unikanie kontaktów, również z bliskimi kolegami, izolacja, zamykanie się w sobie;
 - f) zaniechanie zajęć, które dotychczas sprawiały uczniowi przyjemność;
 - g) przejawianie dużych zmian charakteru, nastroju, występowanie nietypowych zachowań;
 - h) zaprzestanie dbałości o wygląd i higienę osobistą lub zmiana innych nawyków zachowania;
 - i) kłopoty ze snem, bezsenność, brak apetytu;
 - j) przejawianie innych zachowań ryzykownych: okaleczanie się, spożywanie alkoholu, zażywanie narkotyków itp.
4. Postępowanie w przypadku uzyskania informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych) lub podjął próbę samobójczą.
5. Po uzyskaniu informacji o zagrożeniu zostaje powołany szkolny zespół kryzysowy w składzie: dyrektor, nauczyciel - wychowawca, pedagog, pielęgniarka.
Zespół od chwili uzyskania takiej informacji:
 - a) nie pozostawia ucznia znajdującego się w kryzysie samego i próbuje przeprowadzić go w bezpieczne, ustronne miejsce;
 - b) podejmuje próbę oceny realności zagrożenia (wywiad z osobą przekazującą informację oraz z samym uczniem);
 - c) uczeń jak najprędzej powinien zostać otoczony opieką pedagoga, pielęgniarki lub psychologa;
 - d) informuje o zaistniałej sytuacji i o zagrożeniu rodziców/opiekunów;
 - e) jeżeli zaistnieje taka konieczność wzywa odpowiednią pomoc (pogotowie, policję);
 - f) jeżeli zaistnieje taka konieczność przekazuje dziecko pod opiekę rodziców lub jeżeli przyczyną zagrożenia jest sytuacja domowa ucznia (zwłaszcza związana z przemocą, alkoholem lub innymi patologiami) odpowiednim instytucjom;

- g) podejmuje próbę zmobilizowania rodziny, by udzieliła dziecku wsparcia i zapewniła bezpieczeństwo;
 - h) stara się otoczyć ucznia szczególną życzliwością i bacznie obserwować jego zachowanie w szkole;
 - i) w stosownym czasie organizuje spotkanie z uczniami na temat zaistniałej sytuacji;
 - j) w ciągu 7 dni sporządza notatkę służbową na temat zdarzenia.
6. O próbie samobójczej dyrektor informuje Radę Pedagogiczną pod rygorem tajemnicy w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia przez wszystkich nauczycieli - wychowawców.

XI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UJAWNIENIA NA TERENIE SZKOŁY PALENIA TYTONIU PRZEZ UCZNIĄ

1. Uczeń zobowiązuje się do przestrzegania zakazu palenia tytoniu.
2. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców ucznia i informuje ich o zachowaniu ich dziecka. Rodzic zobowiązany zostaje do wzmożenia nadzoru nad dzieckiem.
3. Wychowawca przeprowadza rozmowę profilaktyczno-ostrzegawczą z uczniem.
4. Uczeń zobowiązany zostaje do włączenia się do akcji profilaktyczno-resocjalizacyjnych.
5. W przypadku powrotu do występku uczeń zostaje ukarany karą przewidzianą w Statucie.

XII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PODEJRZENIA POSIADANIA PRZEZ UCZNIĄ ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH LUB SUBSTANCJI PSYCHOTROPOWYCH LUB NIEBEZPIECZNEGO NARZĘDZIA

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2007 r. Nr 70 poz. 473 ze zm.),
 - Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2012 r. poz. 124),
 - Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2011 r. Nr 287 poz. 1687).
1. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada środki odurzające lub substancje psychotropowe, powinien zażądać od niego, w obecności innego nauczyciela lub pracownika szkoły, przekazania mu podejrzanej substancji, pokazania zawartości plecaka, kieszeni. Należy pamiętać, że nauczyciel nie jest uprawniony do przeszukania odzieży ucznia ani posiadanych przez niego przedmiotów (plecaka, torby) – czynność ta jest zastrzeżona dla funkcjonariuszy policji.

2. Nauczyciel niezwłocznie informuje o swoich podejrzeniach dyrektora szkoły.
3. Wychowawca klasy, do której uczęszcza uczeń, informuje o zdarzeniu rodziców/prawnych opiekunów ucznia, zobowiązując ich do niezwłocznego przybycia do szkoły. Podczas rozmowy z rodzicami wychowawca klasy informuje o dokonanych ustaleniach oraz konsekwencjach wyciągniętych wobec ucznia.
4. W przypadku, gdy uczeń odmawia wydania substancji oraz ujawnienia zawartości torby/plecaka, dyrektor szkoły wzywa policję, która na podstawie przepisów prawa może dokonać przeszukania ucznia oraz zabezpieczyć podejrzaną substancję celem przekazania jej następnie do badań laboratoryjnych i jednoznacznego stwierdzenia jej rodzaju.
5. Jeżeli uczeń dobrowolnie wyda nauczycielowi posiadane substancje lub środki, wychowawca w rozmowie z uczniem podejmuje próbę ustalenia, od kogo ma owe substancje, kiedy je nabył oraz za jaką kwotę, czy było to jednorazowe, czy wielokrotne nabycie, a następnie wzywa na teren szkoły policję i przekazuje funkcjonariuszom otrzymane od ucznia substancje.
6. Na żądanie policji dyrektor zabezpiecza i przekazuje nagranie z monitoringu, jeżeli jest on zainstalowany na terenie szkoły.
7. W każdym przypadku popełnienia przez ucznia czynu zabronionego (przez ucznia, który ukończył 13. rok życia, ale przed ukończeniem 17 lat) lub przestępstwa (przez ucznia powyżej 17. roku życia) posiadania środków odurzających lub substancji psychotropowych, wprowadzania do obrotu środków odurzających, udzielania innej osobie, ułatwiania lub umożliwiania ich użycia oraz nakłaniania do ich użycia dyrektor szkoły ma obowiązek niezwłocznie powiadomić policję lub prokuraturę, a w przypadku ucznia w wieku od 13. do 17. roku życia – również sąd rodzinny.
8. Dyrektor szkoły sam lub wspólnie z wychowawcą klasy i pedagogiem podejmuje decyzję o wymierzeniu uczniowi kary przewidzianej w regulaminie szkoły.
9. Wychowawca klasy z przeprowadzonych czynności z udziałem ucznia oraz rozmowy z jego rodzicami/prawnymi opiekunami sporządza notatkę, opisując przebieg zdarzeń i ustalone okoliczności oraz podjęte działania. Notatkę przekazuje następnie dyrektorowi szkoły.

XIII. POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PODEJRZENIA, ŻE NA TERENIE SZKOŁY PRZEBYWA UCZEŃ ZNAJDUJĄCY SIĘ POD WPŁYWEM ALKOHOLU LUB NARKOTYKÓW

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2007 r. Nr 70 poz. 473 ze zm.),
 - Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2012 r. poz. 124),
 - Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (t.j. Dz.U. z 2010 r. Nr 33 poz. 178 ze zm.).
1. Nauczyciel, który podejrzewa, że na terenie szkoły przebywa uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków, informuje o tym niezwłocznie wychowawcę klasy lub pedagoga szkolnego oraz dyrektora szkoły.
 2. Z uwagi na bezpieczeństwo takiego ucznia nauczyciel lub inny wyznaczony pracownik szkoły umieszcza go w miejscu niedostępnym dla innych osób (w sali lub w innym pomieszczeniu niedostępnym dla pozostałych uczniów) i sprawuje nad nim opiekę.
 3. Nauczyciel wzywa do szkoły pogotowie w celu stwierdzenia lub wykluczenia stanu nietrzeźwości lub stanu odurzenia ucznia, a gdy jest to konieczne – udzielenia mu pierwszej pomocy.
 4. Wychowawca ucznia lub dyrektor szkoły informuje rodziców/prawnych opiekunów ucznia, zobowiązując ich do niezwłocznego odebrania dziecka ze szkoły, chyba że wcześniej został zabrany przez pogotowie.
 5. Podczas spotkania z rodzicami obecni są: dyrektor szkoły, wychowawca klasy oraz pedagog szkolny/psycholog. Z rozmowy z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia dyrektor szkoły lub wychowawca klasy sporządza notatkę, w której zawiera informacje co do przebiegu spotkania i przekazania ucznia rodzicom. Rodzice podpisują notatkę, potwierdzając w ten sposób odbiór dziecka ze szkoły.
 6. W przypadku odmowy odebrania ucznia ze szkoły lub braku możliwości nawiązania kontaktu z rodzicami/prawnymi opiekunami dziecka lekarz z pogotowia, po zbadaniu ucznia, w porozumieniu z dyrektorem szkoły decyduje o jego przewiezieniu do szpitala lub przekazaniu go funkcjonariuszom policji.

7. W przypadku, gdy uczeń jest agresywny i stwarza zagrożenie dla innych uczniów lub pracowników szkoły, a rodzice odmawiają jego odbioru lub nie jest możliwe nawiązanie z nimi kontaktu, dyrektor szkoły zawiadamia o zdarzeniu policję.
8. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości ucznia (w sytuacji, gdy rodzice nie chcą odebrać go ze szkoły lub nie ma z nimi kontaktu) policja może umieścić ucznia w izbie wytrzeźwień na czas maksymalnie 24 godzin, a w przypadku jej braku – w jednostce policji, w odosobnieniu od osób dorosłych. Policja zawiadamia również rodziców/prawnych opiekunów ucznia, a gdy uczeń nie ma ukończonych 18 lat – sąd rodzinny.
9. W przypadku powtarzania się podobnych zdarzeń w stosunku do tego samego ucznia dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomić o tym policję (wydział do spraw nieletnich) oraz sąd rodzinny, gdy uczeń nie ukończył 18. roku życia.
10. W przypadku spożywania na terenie szkoły alkoholu przez ucznia, który ukończył 17 lat, dyrektor szkoły ma obowiązek zawiadomić policję, albowiem czyn taki stanowi wykroczenie.
11. Dyrektor szkoły sam lub wspólnie z wychowawcą klasy i pedagogiem podejmuje decyzję o wymierzeniu uczniowi-sprawcy kary przewidzianej w regulaminie szkoły.

XIV. PROCEDURY POSTĘPOWANIA GDY ZNAJDZIE NA TERENIE SZKOŁY SUBSTANCJĘ PRZYPOMINAJĄCĄ NARKOTYK

- 1. W przypadku, gdy nauczyciel - wychowawca znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk powinien podjąć następujące kroki:**
 - a) Nauczyciel - wychowawca zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
 - b) Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły wzywa policję.
 - c) Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.
- 2. W przypadku, gdy nauczyciel - wychowawca podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:**
 - a) Nauczyciel – wychowawca w obecności innej osoby (pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ew. innych przedmiotów budzących

podejrzanie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.

- b) Nauczyciel – wychowawca o swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
- c) W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
- d) Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

XV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIĄ, KTÓRY JEST SPRAWCĄ CZYNU KARALNEGO (PRZEMOCY, BÓJKI)

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U z 2010 r. Nr 33 poz. 178 ze zm.).

W przypadku stwierdzenia na terenie szkoły lub podczas zajęć zorganizowanych przez szkołę bójki lub pobicia ucznia:

1. Uczeń, który zauważył zdarzenie, powinien niezwłocznie poinformować o tym nauczyciela dyżurującego lub wychowawcę klasy.
2. Poinformowany nauczyciel musi rozdzielić uczniów, umieścić ich w bezpiecznym miejscu, z dala od pozostałych uczniów, i zapewnić im opiekę.
3. Jeżeli jest to konieczne, nauczyciel udziela uczniom pierwszej pomocy i wzywa pogotowie.
4. Nauczyciel informuje o zdarzeniu dyrektora szkoły, pedagoga, wychowawcę klasy.
5. Wychowawca klasy lub pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z uczestnikami zajęcia oraz uczniami, którzy byli jego świadkami, i ustala powody bójki/pobicia oraz jej inicjatora.

6. Wychowawca klasy powiadamia o zdarzeniu rodziców/prawnych opiekunów ucznia i wzywa ich niezwłocznie do szkoły. Podczas rozmowy z rodzicami dyrektor szkoły informuje ich szczegółowo o okolicznościach zdarzenia i ewentualnych konsekwencjach wobec uczniów.
7. Dyrektor szkoły poleca zabezpieczyć dowody zdarzenia celem ich ewentualnego przekazania policji (np. nagranie z monitoringu).
8. Jeżeli zdarzenie miało miejsce po raz pierwszy, dyrektor szkoły wspólnie z wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym i rodzicami uczniów podejmuje decyzję, czy zasadne jest powiadomienie o zdarzeniu policji (sprawa może zakończyć się polubownie).
9. Jeżeli sytuacja miała miejsce po raz kolejny, dyrektor szkoły powiadamia o zdarzeniu policję i przekazuje do jej dyspozycji uczniów. Gdy uczeń-sprawca nie ukończył 17 lat, dyrektor szkoły informuje również sąd rodzinny.
10. Dyrektor szkoły sam lub wspólnie z wychowawcą klasy i pedagogiem podejmuje decyzję o wymierzeniu uczniowi kary przewidzianej w regulaminie szkoły.

XVI. POSTĘPOWANIE WOBEC UCZNIĄ, KTÓRY STAŁ SIĘ OFIARĄ CZYNU KARALNEGO

1. Nauczyciel - wychowawca udziela pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnia ją poprzez wezwanie lekarza w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń,
2. Nauczyciel - wychowawca niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły,
3. Nauczyciel - wychowawca powiadamia rodziców ucznia,
4. Nauczyciel - wychowawca niezwłocznie wzywa policję w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.
5. W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję - tel. 997 lub 112.

XVII. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY UCZEŃ DOPUSZCZA SIĘ KRADZIEŻY NA TERENIE SZKOŁY

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (t.j. Dz.U z 2010 r. Nr 33 poz. 178 ze zm.).

1. W przypadku stwierdzenia popełnienia kradzieży na szkodę ucznia pokrzywdzony uczeń powinien niezwłocznie poinformować o tym fakcie wychowawcę lub innego nauczyciela.
2. Poinformowany nauczyciel w rozmowie z uczniem ustala, co było przedmiotem kradzieży, gdzie się znajdowało, kiedy uczeń ostatni raz widział ten przedmiot, ile kosztował, czy uczeń kogoś podejrzewa o dokonanie kradzieży, a jeżeli tak, to dlaczego. Z rozmowy z uczniem nauczyciel sporządza notatkę.
3. Wychowawca klasy przeprowadza czynności wyjaśniające i o ich wyniku informuje dyrektora szkoły, przekazując mu notatkę z dokonanych ustaleń.
4. Jeżeli ustalono ucznia, który dokonał kradzieży, należy wezwać go do wydania skradzionej rzeczy, a jeżeli jest to niemożliwe (sprzedał ją lub zniszczył), zwrócenia w określonym terminie jej równowartości.
5. Wychowawca klasy informuje o zdarzeniu rodziców uczniów, wzywając ich do szkoły.
6. Jeżeli wartość przedmiotu kradzieży była większa niż 250 zł, dyrektor szkoły wspólnie z rodzicami uczniów decyduje o poinformowaniu o zdarzeniu policji (postępowanie może zakończyć się mediacją i udzieleniem uczniowi - sprawcy kary przewidzianej w regulaminie szkoły).
7. Jeżeli sprawy nie można zakończyć ugodowo oraz w przypadku ponownego popełnienia czynu przez tego samego ucznia, dyrektor szkoły o zdarzeniu zawiadamia policję, a gdy uczeń nie ukończył 17 lat – również sąd rodzinny.
8. Dyrektor szkoły sam lub wspólnie z wychowawcą klasy i pedagogiem podejmuje decyzję o wymierzeniu uczniowi-sprawcy kary przewidzianej w regulaminie szkoły.

XVIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIĄ, KTÓRY STOSUJE PRZEMOC PSYCHICZNĄ WOBEC INNEGO UCZNIĄ

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (t.j. Dz.U z 2010 r. Nr 33 poz. 178 ze zm.).

1. Jeśli powstanie podejrzenie stosowania wobec jednego z uczniów przemocy psychicznej przez innego ucznia, należy zawiadomić niezwłocznie wychowawcę klasy, a w przypadku jego nieobecności innego nauczyciela.
2. Wychowawca klasy przeprowadza rozmowę z uczniem - ofiarą celem ustalenia, kto stosuje wobec niego przemoc, jak długo to trwa, na czym polega, jakie odniósł szkody.
3. Z dokonanych ustaleń wychowawca klasy sporządza notatkę i informuje o nich psychologa szkolnego lub pedagoga oraz dyrektora szkoły celem podjęcia odpowiednich działań.
4. Wychowawca klasy wzywa rodziców/prawnych opiekunów ucznia - ofiary do szkoły i na spotkaniu z dyrektorem szkoły oraz psychologiem lub pedagogiem informuje o dokonanych ustaleniach oraz możliwych do podjęcia środkach (objęcie pomocą psychologiczno - pedagogiczną, monitorowanie sytuacji w klasie oraz obserwacja zachowania wobec ucznia - ofiary).
5. Wychowawca klasy wzywa rodziców/prawnych opiekunów ucznia - sprawcy do szkoły i na spotkaniu z dyrektorem szkoły oraz psychologiem lub pedagogiem informuje o dokonanych ustaleniach, zobowiązaniu ucznia do poprawy zachowania, wyciągniętych konsekwencjach przewidzianych w regulaminie szkoły oraz monitorowaniu zachowania ucznia - sprawcy przemocy.
6. Jeżeli sytuacja ma miejsce po raz pierwszy, sprawa może być rozwiązana polubownie.
7. Jeżeli podobne sytuacje miały już miejsce w przeszłości, dyrektor szkoły zawiadamia o tym policję i sąd rodzinny (gdy uczeń nie ma ukończonych 17 lat).
8. Dyrektor szkoły w porozumieniu z wychowawcą klasy i pedagogiem szkolnym wymierza uczniowi - sprawcy karę przewidzianą w regulaminie szkoły.

XIX. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UJAWNIECIA

NISZCZENIA MIENIA SZKOŁY PRZEZ UCZNIĄ

1. Po stwierdzeniu, że dokonano zniszczenia mienia szkoły, każdy pracownik jest zobowiązany o powiadomienie dyrektora szkoły o tym fakcie.
2. Dyrektor z wybranymi pracownikami przeprowadza postępowanie wyjaśniające celem ustalenia sprawcy szkody.
3. Jeżeli sprawca zostanie ustalony, informuje się jego rodziców o konieczności finansowego zadośćuczynienia za powstałe szkody.
4. Wartość szkody ustala się wg aktualnego cennika.
5. Pracownik obsługi dokonuje naprawy lub wymiany uszkodzonego mienia.
6. Dyrektor Szkoły informuje rodziców o kosztach poniesionych przez szkołę,

przedstawia rachunki.

7. Rodzice zobowiązani są do uregulowania kosztów poniesionych przez szkołę w postaci przelewu pieniędzy na konto szkoły lub opłatę gotówką za potwierdzeniem w sekretariacie szkoły.
8. Uczeń, który dokonał zniszczenia mienia ponosi odpowiedzialność zgodnie z obowiązującymi aktami szkoły.

**XX. PROCEDURY POSTĘPOWANIA
W PRZYPADKU UJAWNIENIA CYBERPRZEMOCY**
(przemoc z użyciem internetu lub telefonu komórkowego)

§ 1

Ujawnienie cyberprzemocy

1. Nauczyciel, któremu zgłoszony został przypadek cyberprzemocy powinien powiadomić o tym fakcie wychowawcę, pedagoga i dyrektora szkoły.
2. Nauczyciel - wychowawca, pedagog przeprowadza rozmowę z ofiarą cyberprzemocy udzielając jej wsparcia i porady.
3. Nauczyciel - wychowawca i pedagog ustala okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.
4. Nauczyciel - wychowawca/pedagog powiadamia rodziców poszkodowanego ucznia o zdarzeniu, działaniach szkoły, udziela im porady.
5. Nauczyciel - wychowawca/pedagog, o ile to jest możliwe wyciąga konsekwencje wobec sprawcy przemocy lub zawiadamia policję o zdarzeniu.
6. Nauczyciel - wychowawca/pedagog monitoruje sytuację ucznia (ofiary) sprawdzając, czy nie jest wobec niego stosowana przemoc ze strony sprawcy.

§ 2

Naruszenie godności osobistej innych osób z wykorzystaniem telefonu komórkowego.

1. Za naruszenie godności osobistej uznaje się:
 - a) naruszenie nietykalności osobistej;
 - b) lekceważące i obraźliwe zachowanie wobec drugiego człowieka wyrażone w słowach lub gestach;
 - c) prowokacje pod adresem innych wyrażone w słowach lub gestach;
 - d) nagrywanie lub fotografowanie osób bez ich wiedzy i zgody;
 - e) pomówienia i oszczerstwa.
2. Nauczyciel - wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem.

3. Nauczyciel - wychowawca informuje o zaistniałej sytuacji rodziców/opiekunów, dyrektora.
4. Nauczyciel - wychowawca ma prawo skonfiskować telefon i przekazać go rodzicom/opiekunom oraz wprowadzić zakaz korzystania z telefonu w placówce.
5. Jeśli uczeń odmawia oddania telefonu nauczyciel - wychowawca wzywa rodziców do natychmiastowego stawienia się w szkole.
6. Jeżeli zaistnieje taka konieczność dyrektor szkoły o zdarzeniu powiadamia policję.

XXI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI NIEOBECNOŚCI UCZNIĄ NA ZAJĘCIACH

ZASADY EGZEKWOWANIA OBOWIĄZKU SZKOLNEGO

1. Rodzice mają obowiązek pisemnego usprawiedliwiania nieobecności dziecka w szkole w terminie 14 dni od zakończenia nieobecności. Usprawiedliwienie rodzicielskie powinno być opatrzone dokładną datą dni, które należy usprawiedliwić (usprawiedliwienie, które brzmi: Proszę usprawiedliwić wszystkie nieobecności mojego dziecka - jest nieważne.)
2. Przewidywanej dłuższej niż 1 tydzień nieobecności dziecka (np. pobyt w sanatorium, szpitalu, przewlekła choroba) rodzice są zobowiązani powiadomić wychowawcę pisemnie, telefonicznie, lub poprzez osobisty kontakt wcześniej a nie po powrocie dziecka do szkoły.
3. W przypadku dłuższych nieobecności, zwłaszcza nieusprawiedliwionych, trwających, co najmniej 50% nieobecności nieusprawiedliwionej w okresie jednego miesiąca, a także w przypadku ewidentnych wagarów wychowawca:
 - a) Przekazuje dyrektorowi szkoły informację o takim uczniu;
 - b) Powiadamia rodziców telefonicznie, a jeśli zajdzie taka potrzeba listem poleconym, o absencji ucznia i wzywa ich do szkoły celem wyjaśnienia danej sytuacji.
 - c) Wspólnie z dyrektorem przeprowadza rozmowę z uczniem; W obecności dyrektora przeprowadza rozmowę z rodzicami i uczniem, w której informuje ich o ewentualnych konsekwencjach nieobecności dziecka a także zobowiązuje ich do spowodowania systematycznego uczęszczania dziecka do szkoły.
4. Każde działanie podejmowane przez wychowawcę związane z egzekwowaniem obowiązku szkolnego ucznia wychowawca odnotowuje w dzienniku.
5. W przypadku braku współpracy rodzica /prawnego opiekuna z wychowawcą (rodzic nie uczestniczy w zebraniach i konsultacjach, nie wyraża chęci na spotkania indywidualne itp.)

lub współpracy, która nie daje oczekiwanych rezultatów (np. uczeń w dalszym ciągu nie realizuje obowiązku szkolnego), dyrektor szkoły wysyła dwukrotnie listem poleconym:

- a) upomnienie zawierające stwierdzenie, że dziecko nie realizuje obowiązku szkolnego, wezwanie do posyłania dziecka do szkoły z wyznaczeniem terminu, oraz informację, że niespełnienie tego obowiązku jest zagrożone postępowaniem egzekucyjnym.

6. W sytuacji, gdy uczeń w dalszym ciągu nie realizuje obowiązku szkolnego, dyrektor placówki, kieruje wnioskiem o wszczęcie egzekucji administracyjnej do organu egzekucyjnego, jakim jest właściwa gmina.

7. Środkiem egzekucji administracyjnej obowiązku szkolnego jest grzywna, która może być nakładana kilkakrotnie.

8. W przypadku, gdy szkoła wyczerpała wszelkie możliwe środki oddziaływań wychowawczych (rozmowy z uczniem, ostrzeżenia ucznia) uczeń nadal nie realizuje obowiązku szkolnego, dyrektor szkoły w porozumieniu z wychowawcą może pisemnie powiadomić o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny.

ZASADY USPRAWIEDLIWIANIA NIEOBECNOŚCI UCZNIÓW

1. Usprawiedliwiania nieobecności uczniów dokonuje wychowawca klasy.
2. Stosuje się następujące oznaczenia przy usprawiedliwianiu nieobecności ucznia:
 - a) + - nieobecność usprawiedliwiona przez rodziców
 - b) **W** – uczeń uczestniczący w wycieczce, a jego nazwisko umieszczono w karcie wycieczki
 - c) **K** – uczeń reprezentuje biorąc udział w konkursach
 - d) **Z** – uczeń reprezentuje szkołę w zawodach sportowych
 - e) **A** – uczeń bierze udział w występach artystycznych
 - f) **L** - wyjście /wyjazd do lekarza
3. Zapis literowy traktowany jest jako nieobecność na zajęciach edukacyjnych, ale obecność w szkole – uczeń znajduje się pod opieką nauczyciela/pielęgniarki. Oznaczenie wpisuje się w dzienniku, na stronie obecności ucznia w danym dniu.
4. W przypadku dłuższych nieobecności (choroba, turnus rehabilitacyjny, sanatorium) dopuszczalny jest zapis słowny.
5. Wychowawca we frekwencji nie uwzględnia nieobecności ucznia w celu reprezentowania szkoły na zawodach, konkursach, występach artystycznych itd.

6. Nauczyciel prowadzący lekcje ma obowiązek sprawdzania nieobecności uczniów i dokonywania stosownych zapisów w dziennikach zajęć lekcyjnych stosując odpowiednie znaki.
7. Każdy nauczyciel kontroluje nieobecności uczniów i w przypadku często powtarzającej się absencji ucznia na swoim przedmiocie, odnotowuje to w dzienniku na stronie z uwagami oraz powiadamia o tym fakcie wychowawcę klasy. Wychowawca podejmuje odpowiednie działania.
8. W przypadku częstych spóźnień ucznia na zajęcia – powyżej 10 w ciągu miesiąca wychowawca powiadamia rodziców o tym fakcie.
9. Wychowawca na bieżąco podlicza frekwencję i do 10 każdego miesiąca wypełnia w dzienniku lekcyjnym tabelę dotyczącą obecności uczniów w poprzednim miesiącu.
10. Wychowawca klasy zbiera i przechowuje przez cały okres roku szkolnego dokumenty, które były podstawą usprawiedliwienia nieobecności i zwolnienia uczniów (usprawiedliwienia rodziców, zwolnienia lekarskie, itd.)
11. W przypadku wątpliwości, co do autentyczności zwolnienia/usprawiedliwienia wychowawca ma obowiązek ustalić czy dane zwolnienie/usprawiedliwienie jest autentyczne. Celem wyjaśnienia tej sytuacji może wezwać rodziców do szkoły.

ZASADY ZWALNIANIA UCZNIÓW Z ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH.

1. Zwolnienie ucznia z danej lekcji może nastąpić na wniosek rodziców
2. Zwolnienie ucznia z zajęć lekcyjnych przez rodzica traktowane jest jako nieobecność usprawiedliwiona.
3. Zwolnienie dokonywane przez rodziców winno mieć formę pisemną. W przypadku kontaktu telefonicznego lub osobistego rodzic zobowiązany jest do pisemnego potwierdzenia tego faktu.
4. Zwolnienie uczeń przekazuje wychowawcy. W przypadku nieobecności wychowawcy uczeń zwalnia się u nauczyciela z którym ma zajęcia. Wtedy ma wpisaną nieobecność, którą na podstawie zwolnienia, w późniejszym terminie usprawiedliwia wychowawca.
5. Zwolnienie, o którym mowa w punkcie 4 nauczyciel jest zobowiązany przekazać wychowawcy w najbliższym terminie.
6. Nauczyciel zwalniający ucznia w celu reprezentowania szkoły, jest zobowiązany do pozostawienia w dzienniku zajęć lekcyjnych danej klasy, pisemnego wykazu uczniów zwalnianych z określonej ilości godzin.
7. Zwolnienie ucznia w przypadku określonym w punkcie 6 wymaga akceptacji dyrektora.

8. Uczniowie zwolnieni z zajęć wychowania fizycznego mają obowiązek przebywać w miejscu, w którym pozostała część klasy odbywa zajęcia.
9. Jeżeli wychowanie fizyczne jest pierwszą lub ostatnią lekcją rodzic może złożyć pisemne oświadczenie, że wyraża zgodę na pobyt dziecka w czasie tych lekcji w domu.

XXII. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PODEJRZENIA, ŻE RODZIC ZGŁASZAJĄCY SIĘ PO DZIECKO JEST POD WPŁYWEM ALKOHOLU

1. W sytuacji, w której zachodzi podejrzenie, że rodzic (opiekun) zgłaszający się po dziecko jest pod wpływem alkoholu, nauczyciel nie może przekazać wychowanka pod opiekę tegoż rodzica (opiekuna).
2. W takiej sytuacji rodzic proszony jest o opuszczenie szkoły, a dziecko zostanie wydane innemu dorosłemu opiekunowi.
3. Jeżeli rodzic nie chce opuścić szkoły i zachowuje się w sposób agresywny, zostaje powiadomiona policja.
4. Gdy nie ma możliwości odebrania dziecka przez innego opiekuna, dziecko zostaje na terenie placówki.
5. Jeżeli sytuacje, w których rodzic zgłasza się po dziecko pod wpływem alkoholu powtarzają się, dyrektor wraz z pedagogiem szkolnym podejmuje decyzję o powiadomieniu o tym fakcie stosownych instytucji.

XXIII. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UCZNIĄ NIEDOŻYWIONEGO I ZANIEDBANEGO

Podstawa prawna:

- 1) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2007 r. Nr 70 poz. 473 ze zm.)
 - 2) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (t.j. Dz.U z 2010 r. Nr 33 poz. 178 ze zm.).
1. W przypadku powstania podejrzenia, że uczeń jest zaniedbywany w domu, wychowawca klasy dokonuje obserwacji ucznia, a następnie przeprowadza z nim rozmowę celem ustalenia jego sytuacji domowej (w szczególności, czy rodzice zajmują się nim, czy rozmawia z nimi o swoich problemach, czy spożywa w domu posiłki i jak często, czy do szkoły dostaje drugie śniadanie, czy rodzice spożywają w domu alkohol i jak często, jak się do dziecka zwracają, czy pomagają mu w nauce, czy spędzają z nim wolny czas).

2. Wychowawca klasy ustala, z którymi dziećmi uczeń zaniedbany utrzymuje bliskie kontakty, a następnie rozmawia z nimi, usiłując ustalić sytuację zaniedbanego dziecka.
3. Po rozmowie z uczniem oraz jego kolegami i biorąc pod uwagę własne obserwacje i uzyskane już wcześniej informacje (np. od uczniów, rodziców, nauczycieli), wychowawca klasy podejmuje działania, których celem jest pomoc uczniowi. Z dokonanych ustaleń sporządza notatkę.
4. Po dokonanych ustaleniach wychowawca informuje dyrektora szkoły przekazując im swoją notatkę.
5. Wychowawca klasy kontaktuje się z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia celem umówienia spotkania w szkole. W spotkaniu tym biorą udział: wychowawca klasy, rodzice/prawni opiekunowie ucznia oraz dyrektor szkoły. Podczas spotkania podjęta zostaje próba wyjaśnienia sytuacji i ustalenia przyczyny zaniedbania ucznia. Jeżeli przyczyną zaniedbania ucznia jest zła sytuacja finansowa rodziny, wówczas uczestnicy spotkania ustalają zasady postępowania z uczniem i sposoby udzielenia pomocy zarówno jemu, jak i jego rodzinie. Podejmuje się decyzję o ewentualnym złożeniu wniosku do Ośrodka Pomocy Społecznej oraz poinformowaniu rady rodziców w celu objęcia dziecka pomocą (pomocą w nauce, dożywianiem)..
6. Gdy okaże się, że przyczyną zaniedbania ucznia jest demoralizacja (alkoholizm, narkomania w rodzinie, przemoc, niewydolność wychowawcza), wówczas dyrektor szkoły informuje o ustaleniach policję i sąd rodzinny.

XXIV. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU

UCZNIĄ Z ATAKIEM EPILEPSJI

1. W czasie ataku nauczyciel wychowawca musi zachować spokój, nie wpadać w panikę, nie bać się.
2. Wezwać pielęgniarkę szkolną.
3. Chronić ucznia przed doznaniem obrażeń, przenieść go w bezpieczne miejsce, podłożyć pod głowę jakąś część garderoby.
4. Należy ułożyć ucznia na boku w pozycji bezpiecznej z przechyloną głową na bok, aby uniknąć zakrztuszenia, rozluźnić ubranie.
5. Nie opuszczać ucznia, aż do odzyskania pełnej świadomości i sprawności.
6. W czasie odzyskiwania świadomości należy łagodnym głosem zapewnić ucznia, że wraca do lepszego samopoczucia.
7. Należy pamiętać, że uczeń może być senny, dlatego trzeba umożliwić mu wypoczynek.

8. Przy udzielaniu pomocy nie wolno:
 - a) powstrzymywać rąk i nóg ucznia siłą,
 - b) podawać płynów, kropli ani żadnych tabletek, dopóki nie odzyska świadomości,
 - c) otwierać zaciśniętych szczęk,
 - d) wkładać przedmiotów do ust,
 - e) nie budzić,
 - f) jeśli w czasie ataku jest agresywne nie zbliżać się,
 - g) jeżeli atak przedłuża się powyżej 5 minut należy wezwać lekarza.

XXV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA

W PRZYPADKU ZASŁABNIĘCIA UCZNIĄ W SZKOLE

1. W sytuacji zasłabnięcia ucznia nauczyciel udziela pierwszej pomocy.
2. Uczeń zostaje przeprowadzony przez nauczyciela lub pracownika obsługi szkolnej do gabinetu pedagoga/pielęgniarki szkolnej.
3. Po udzieleniu dziecku pierwszej pomocy pedagog/pielęgniarka szkolna powiadamia rodziców o zaobserwowanych u ucznia zmianach oraz informuje o konieczności jak najszybszego odbioru dziecka ze szkoły i udania się do lekarza.
4. Jeżeli nie ma możliwości skontaktowania się z rodzicami ucznia, wówczas pedagog/pielęgniarka szkolna kontaktuje się np. telefonicznie z lekarzem w celu uzyskania konsultacji medycznej.
5. Lekarz podejmuje decyzję co do możliwości powrotu chorego ucznia do domu. Jeżeli uczeń sam nie może wracać do domu, pozostaje pod opieką wyznaczonej przez dyrektora osoby do momentu skontaktowania się z rodzicami ucznia albo odebrania go ze szkoły.
6. Pielęgniarka szkolna sporządza notatkę z przebiegu rozmów i podjętych decyzji.

XXVI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA PODCZAS CHOROBY UCZNIĄ

1. Nauczyciel-wychowawca w przypadku stwierdzenia u wychowanka złego samopoczucia wskazującego na chorobę, kieruje wychowanka do pielęgniarki szkolnej. Po otrzymaniu informacji o stanie zdrowia wychowanka należy powiadomić rodziców lub prawnych opiekunów o konieczności zabrania syna/córki do domu. Jeśli stan zdrowia tego wymaga, należy niezwłocznie wezwać karetkę pogotowia.
2. Chory wychowanek do czasu odebrania rodziców lub wyjazdu do domu pozostaje pod opieką wychowawcy lub pielęgniarki
3. W przypadku choroby wychowanek powinien leczyć się w domu

XXVII. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAISTNIENIA WYPADKU UCZNIĄ W CZASIE POBYTU W SZKOLE

§ 1

Odpowiedzialność nauczyciela za życie i zdrowie uczniów

1. W czasie pobytu w szkole pełną odpowiedzialność za życie i zdrowie ucznia ponosi nauczyciel - wychowawca klasy lub prowadzący zajęcia lekcyjne, bez względu na to, czy są to zajęcia planowane czy zastępstwo za nieobecnego nauczyciela- wychowawcę.
2. Przed rozpoczęciem zajęć, prowadzący ma obowiązek sprawdzić, czy sprzęt sportowy, urządzenia techniczne, pomoce naukowe oraz inne narzędzia wykorzystywane w czasie zajęć, a także pomieszczenie nie stwarzają zagrożenia bezpieczeństwa dla uczniów. Jeśli stan techniczny budzi zastrzeżenia nauczyciel - wychowawca lub inna osoba prowadząca nie ma prawa z nich skorzystać w pracy z uczniem. O zaistniałym zagrożeniu prowadzący ma obowiązek natychmiast powiadomić dyrektora, a w razie jego nieobecności osobie zastępującej.

§ 2

Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku lekkiego, nie wymagającego interwencji lekarza:

1. Po zdarzeniu ucznia należy odprowadzić do gabinetu pielęgniarskiego celem udzielenia pierwszej pomocy. Pozostali uczniowie nie mogą pozostać bez opieki wobec czego ucznia do gabinetu pielęgniarki może odprowadzić inny pracownik szkoły, a w wyjątkowej sytuacji inny uczeń.
2. W razie nieobecności pielęgniarki ucznia należy odprowadzić do sekretariatu, gdzie pomocy udziela mu osoba mająca przeszkolenie w tym zakresie.
3. O zdarzeniu i jego przyczynach nauczyciel - wychowawca informuje dyrektora szkoły lub osobę zastępującą.
4. Jeśli przyczyną zdarzenia była wadliwość lub niesprawność użytego sprzętu, narzędzi nauczyciel natychmiast wycofuje je z użytku.
5. Powyższe nie wymaga wpisu do rejestru wypadków oraz spisania protokołu powypadkowego; zapis znajduje się w zeszycie udzielania pomocy w gabinecie pielęgniarki.

§ 3

Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku wymagającego interwencji lekarza:

1. Po stwierdzeniu, że wypadek, któremu uległ uczeń wymaga specjalistycznej pomocy należy doprowadzić go do gabinetu pielęgniarki lub wezwać ją na miejsce zdarzenia.
2. W razie nieobecności pielęgniarki należy wezwać lekarza oraz powiadomić o zdarzeniu

dyrektora szkoły lub osobę zastępującą.

3. Do przybycia lekarza pielęgniarka bądź osoby przeszkolone w udzielaniu pomocy przedmedycznej, podejmują natychmiast niezbędne czynności ratujące zdrowie bądź życie ucznia.
4. Dyrektor powiadamia o zaistniałym wypadku organ prowadzący, rodziców/opiekunów prawnych ucznia oraz inspektora BHP.
5. Celem ustalenia okoliczności wypadku dyrektor powołuje komisję badającą przyczyny jego powstania. Komisja sporządza protokół, który musi zawierać wnioski mające zapobiec powstawaniu podobnych zdarzeń.
6. Wypadek należy wpisać do rejestru, a wnioski komisji są omawiane na posiedzeniu Rady Pedagogicznej.

§ 4

Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku powodującego ciężkie uszkodzenie ciała lub ze skutkiem śmiertelnym:

1. W sytuacji, kiedy nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała należy natychmiast wezwać pogotowie ratunkowe, a do czasu jego przybycia pielęgniarka bądź osoby przeszkolone w udzielaniu pomocy przedmedycznej podejmują natychmiast niezbędne czynności ratujące zdrowie i życie ucznia.
2. Jeżeli w wyniku wypadku nastąpił zgon osoby poszkodowanej, nauczyciel - wychowawca prowadzący zajęcia zabezpiecza miejsce zdarzenia i natychmiast wzywa na jego miejsce dyrektora szkoły.
3. Dyrektor szkoły informuje o zdarzeniu Policję, Państwową Inspekcję Pracy, Stację Sanitarно - Epidemiologiczną, rodziców (opiekunów) ucznia oraz organ prowadzący.
4. Do czasu przybycia Policji, teren wypadku pozostaje zabezpieczony tak, by było możliwe pełne ustalenie okoliczności i przyczyn zdarzenia.
5. Celem ustalenia okoliczności wypadku dyrektor szkoły powołuje komisję badającą przyczyny jego powstania. Komisja spisuje protokół, który musi zawierać wnioski mające zapobiec powstaniu podobnych zdarzeń.
6. Wypadek jest wpisywany do rejestru a wnioski komisji są omawiane na posiedzeniu Rady Pedagogicznej.

XXVIII. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU KONIECZNOŚCI UDZIELANIA PIERWSZEJ POMOCY UCZNIOM

Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz.U. z 2006 r. Nr 191 poz. 1410 ze zm.),
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2003 r. Nr 6 poz. 69 ze zm.).

§ 1

Nagle zagrożenie życia zdrowia. Zagadnienia ogólne.

1. Procedura ma na celu zapewnienie właściwej opieki uczniom poprzez udzielenie pierwszej pomocy przedlekarskiej w stanie nagłego zagrożenia zdrowia lub życia wychowanka szkoły.
2. Pierwsza pomoc przedlekarska polega przede wszystkim na wezwaniu pogotowia ratunkowego oraz wykonaniu czynności podejmowanych w celu ratowania osoby w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego, w tym również z wykorzystaniem wyrobów medycznych oraz produktów leczniczych wydawanych bez przepisu lekarza dopuszczonych do obrotu w Polsce.
3. Pierwszą czynnością przed przystąpieniem do pomocy poszkodowanemu jest zabezpieczenie miejsca wypadku przed ewentualnymi dalszymi zagrożeniami, np. wyłączenie urządzeń elektrycznych.
4. Następną czynnością jest dokonanie oceny stanu poszkodowanego, czy zachował on przytomność i jaki jest stan wydajności jego układów krążenia i oddychania. Prawidłowa ocena tego stanu jest podstawą do dalszych działań związanych z pierwszą pomocą. Takimi działaniami mogą być:
 - a) podjęcie sztucznego oddychania,
 - b) zewnętrzny masaż serca,
 - c) zatamowanie krwotoku,
 - d) ułożenie poszkodowanego w pozycji bocznej ustalonej,
 - e) zabezpieczenie poszkodowanego przed pogłębieniem wstrząsu,
 - f) wezwanie pogotowia ratunkowego.

5. Udzielenie pierwszej pomocy należy kontynuować do czasu przybycia fachowego personelu medycznego.
6. Podanie jakiegokolwiek doustnego środka farmakologicznego jest dopuszczalne tylko i wyłącznie po konsultacji z rodzicem (opiekunem prawnym) ucznia lub lekarzem.
7. W sytuacji udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej przez nauczyciela prowadzącego w tym samym czasie zajęcia dydaktyczno -wychowawczo - opiekuńcze z grupą uczniów szkoły jest on zobowiązany do ustalenia opiekuna dla pozostałych uczniów.
8. W razie urazów (skaleczenia, otarcia, zasinienia) niewymagających udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej i niepowodujących stanu nagłego zagrożenia zdrowia lub życia ucznia szkoły nauczyciel, za zgodą rodzica, może dokonać niezbędnych czynności mających na celu pomoc uczniowi.
9. W każdym przypadku wystąpienia urazu nauczyciel będący świadkiem zdarzenia lub nauczyciel, pod którego opieką uczeń się znajduje, powiadamia w dniu zdarzenia rodziców (opiekunów prawnych) ucznia oraz dyrektora szkoły.
10. Uraz nie stanowi wypadku.

§ 2

Bezdech

1. W przypadku, kiedy pierwszy wystąpi zanik czynności oddychania, krążenie może trwać jeszcze przez krótki czas, ale jest ono wówczas mniej wydajne i dochodzi do jego zatrzymania. Brak czynności oddechowej zwany jest bezdechem. Może on wystąpić przy uszkodzeniach mózgu, górnych czynności oddechowych lub ich niedrożności. W większości przypadków przywrócenia dokonuje się, stosując proste czynności pod warunkiem natychmiastowego ich podjęcia.
2. Bezdech u poszkodowanego rozpoznajemy przez:
 - a) brak ruchów oddechowych klatki piersiowej oraz
 - b) niemożność wyczucia na własnym policzku wydychanego przez poszkodowanego powietrza.
3. Wówczas przystępujemy do udrożnienia dróg oddechowych i sztucznego oddychania.
4. Niedrożność dróg oddechowych w przypadku blokowania ich przez język stosunkowo łatwo usuwa się poprzez odchylenie głowy poszkodowanego do tyłu. Czynność tę wykonujemy:
 - a) kładąc jedną rękę pod szyję poszkodowanego i jednocześnie układając drugą na jego czole,
 - b) następnie, zachowując ostrożność, odchylamy jego głowę maksymalnie do tyłu.

5. W przypadku, kiedy zachodzi podejrzenie uszkodzenia kręgosłupa, zatkane językiem drogi oddechowe udrażniamy poprzez uniesienie żuchwy lub wyciągnięcie języka. Żuchwę można unieść, wysuwając ją w kierunku pionowym u poszkodowanego leżącego na wznak, poprzez naciskanie do przodu oboma kciukami kątów żuchwy. Wysunięcie żuchwy można uzyskać również przez pociągnięcie za dolne zęby, tak by wysunęły się przed zęby górne. Jeżeli omówione metody nie powodują udrożnienia dróg oddechowych, należy dokonać tego poprzez wyciągnięcie języka. Po rozwarciu szczęki poszkodowanego należy uchwycić język w palce wskazujący i kciuk, a następnie wyciągnąć go na brodę.
6. Usuwanie ciał obcych. Ciało obce z ust i gardła usuwa się poprzez przewrócenie poszkodowanego na bok i otworzenie jego ust.
7. Sztuczne oddychanie. Po upewnieniu się, że drogi oddechowe u poszkodowanego są drożne, można przystąpić do przywracania oddechu. Najskuteczniejszą i stosunkowo najprostszą metodą jest sztuczne oddychanie „usta–usta”. Stosowanie tej metody polega na tym, że ratujący wdmuchuje swoje powietrze wydechowe bezpośrednio do ust ratowanego. Po przechyleniu głowy poszkodowanego do tyłu i zatkaniu jego nosa ratujący powinien wykonać głęboki wdech i wdmuchiwać powietrze bezpośrednio do ust poszkodowanego. Unoszenie się ściany klatki piersiowej ratowanego świadczy o skuteczności sztucznego oddechu. Odjęcie ust od ratowanego umożliwi bierny wydech. Ratujący powinien upewnić się, że w czasie wydechu powietrze wydostaje się na zewnątrz, wówczas czynności ratujące życie są skuteczne.
 - a) Czynności wdmuchiwania powietrza do płuc wykonuje się z częstotliwością od 16 do 20 razy na minutę do czasu powrotu samoistnego wydolnego oddechu lub przejęcia poszkodowanego przez personel karetki reanimacyjnej. Wskazane jest stosowanie maski reanimacyjnej, umożliwiającej zatkanie nosa, co ułatwia prowadzenie sztucznego oddychania. Zapewnia ona również brak kontaktu ratownika z ustami poszkodowanego.
 - b) Równie skuteczne jest oddychanie „usta–nos”. Metodę tę stosuje się poprzez zatkanie ust poszkodowanego i wdmuchiwanie powietrza przez nos, co wymaga użycia większej siły niż przy metodzie „usta–usta”. Podczas wydechu usta ratowanego odsłania się.
 - c) Po odzyskaniu przez poszkodowanego własnego oddechu należy ułożyć go w pozycji bocznej ustalonej.

§ 3

Zatrzymanie czynności serca

1. Zatrzymanie czynności serca równoznaczne jest z zatrzymaniem krążenia krwi w ustroju uszkodzonego. Objawy:
 - a) nagła utrata przytomności i po kilku sekundach bezdech,
 - b) brak tętna na dużych tętnicach w okolicy szyi i pachwin; należy zauważyć, że brak tętna w tętnicach promieniowych nie musi świadczyć o zatrzymaniu krążenia,
 - c) źrenice uszkodzonego przestają reagować na światło, a skóra przyjmuje bladą barwę.
2. Zatrzymanie krążenia krwi wymaga natychmiastowego przystąpienia do masażu zewnętrznego i równocześnie sztucznego oddychania. Upewniwszy się, że krążenie krwi rzeczywiście ustało, niezwłocznie przystępujemy do czynności ratujących życie.

§ 4

Masaż serca

1. Masaż serca zewnętrzny polega na tym, że ratujący uciska rytmicznie mostek ratowanego w kierunku kręgosłupa, kiedy ten leży na plecach. Na skutek tych działań serce leżące pomiędzy mostkiem a kręgosłupem zostaje uciśnięte, co powoduje mechaniczne wycisnienie krwi z komór małego i dużego krążenia. Odjęcie nacisku na klatkę piersiową pozwala na powtórne odkształcenie się ściany klatki piersiowej, co pozwala komorom serca na napełnienie się krwią. Cały cykl powtarza się przy następnym ucisku mostka i jego zwolnieniu.
2. Skuteczny masaż jest wykonywany przy prędkości 80 uciśnień na minutę. Przy wykonywaniu masażu uszkodzony powinien leżeć na plecach. Na mostek należy uciskać silnie, szybko, krótko, a nadgarstki powinny być ułożone jeden na drugim. Uciskać należy w miejscu środkowej linii ciała, tuż poniżej połowy długości mostka.
3. Aby zapewnić skuteczność masażu serca, należy połączyć go ze sztucznym oddychaniem. W przypadku akcji prowadzonej przez jednego ratującego musi on wykonać zarówno sztuczne oddychanie, jak i masaż serca, w następujący sposób:
 - a) po każdym 2 wdmuchnięciach wykonuje się 30 uciśnień,
 - b) liczba sztucznych oddechów powinna wynosić 16–20 na minutę.
4. W przypadku, kiedy jest dwóch ratowników, ratowanie jest łatwiejsze, gdyż wówczas jeden ratownik wykonuje sztuczne oddychanie, a drugi masaż zewnętrzny serca. Osoba prowadząca sztuczne oddychanie powinna wdmuchiwać powietrze 2 razy na 30 uciśnień mostka. Wyczuwalne tętno w tętnicach szyjnych lub udowych, a także obwodowych

świadczy o powrocie czynność serca. Badanie tętna na tętnicach szyjnych powinno być prowadzone dokładnie i w miarę krótko, tak by nie zakłócało swobodnego przepływu krwi do mózgu.

5. W przypadku, kiedy u poszkodowanego powrócą podstawowe funkcje życiowe, układamy go w pozycji bocznej ustalonej.

§ 5

Krwotok

1. W przypadku wystąpienia krwotoku u poszkodowanego, tj. utraty dużej ilości krwi (tzn. około 1,5–2 litrów), wystąpią następujące objawy:
 - a) bladość powłok ciała,
 - b) przyspieszenie tętna,
 - c) spadek ciśnienia krwi,
 - d) ogólne osłabienie,
 - e) szum w uszach,
 - f) zimny pot,
 - g) „mroczki” przed oczyma,
 - h) niepokój,
 - i) utrata przytomności, która może poprzedzać zgon.
2. Tamowanie krwotoku. Zatomowanie krwotoku na miejscu wypadku jest czynnością ratującą życie. Zatomować krwotok można poprzez:
 - a) uniesienie kończyny,
 - b) ucisk ręczny w miejscu wypływu krwi,
 - c) założenie opatrunku uciskowego.
3. Uniesienie kończyny stosowane jest przy mniejszych krwotokach. Przy większych stosujemy ucisk ręczny, jednak dobrze jest uciskać ranę, przykrywając ją gazą opatrunkową. Na krwawiącą ranę stosujemy opatrunek uciskowy. Opatrunek taki składa się z czystego opatrunku osłaniającego, który uciska się wałkiem ze zwiniętego bandaża, ligniny, waty itp. mocowanego opaską dociskającą. Zdarza się jednak, że mimo opatrunku rana krwawi nadal. W takim przypadku nie należy zdejmować opatrunku, lecz dołożyć waty, ligniny itp. i ucisnąć go silniej drugą opaską.

§ 6

Złamania

1. Złamanie kości czaszki może nastąpić na skutek upadku na głowę lub uderzenia w głowę. Poszkodowany jest nieprzytomny, krwawi z uszu i ust. Należy zrobić zimny okład

na głowę, zapewnić spokój i skierować do szpitala. Złamanie kręgosłupa – silny ból w kręgosłupie, sztywność karku lub w stopach. Nie przemieszczać chorego. Wezwać pomoc instytucjonalną. Złamanie i zwichnięcie obojczyka objawia się bólem i znacznym obrzękiem w okolicach obojczyka. Włożyć do dołu pachowego zwitek waty, zgiąć rękę pod kątem prostym, zawiesić na temblaku zrobionym z chustki i na uszkodzone miejsce nałożyć zimny okład.

2. Złamanie żeber objawia się silnym bólem przy oddychaniu, kaszlu, kichaniu i przy ruchach. Mocno obandażować klatkę piersiową lub dobrze ściągnąć ręcznikiem podczas wydechu. W przypadku stłuczenia lub zwichnięcia stosować zimne okłady z wody i mocno zabandażować. Miejsca stłuczonego nie jodynować, rozcierać lub smarować maściami.
3. Złamania kończyn. W przypadku ręki należy ją unieruchomić za pomocą deski lub szyny tak, aby dwa sąsiadujące stawy uległy unieruchomieniu, zawiesić na temblaku i przymocować do tułowia. Przy złamaniu i zwichnięciu palców u rąk należy przymocować deseczkę na szerokość dłoni, zabandażować. Długość deseczki powinna być od końca palców do przedramienia. Złamanie kończyn dolnych – należy unieruchomić na desce od długości pięty, by zachodziła poza miednicę, i przymocować do tułowia. Nie należy zmieniać ułożenia kończyny ani nie próbować nastawiać złamania. Unieruchomić kończynę w jej aktualnym położeniu. Przy złamaniu otwartym nie wolno dotykać wystających odłamów kostnych – łatwo ulegają zakażeniu.

§ 7

Wstrząs pourazowy

1. Objawy wstrząsu:
 - a) szybko słabnące, nawet niewyczuwalne tętno,
 - b) bladość i ochłodzenie skóry,
 - c) zimny pot na powierzchni ciała,
 - d) płytki, przyspieszony oddech,
 - e) niepokój poszkodowanego,
 - f) apatia i senność.
2. Łagodzenie objawów wstrząsu. Przy początkowych objawach wstrząsu poszkodowany raczej jest przytomny, ale objawy te mogą pogłębić się na skutek strachu, bólu czy zimna. Należy zatem starać się wyeliminować czynniki powodujące ten wstrząs, a w szczególności:
 - a) zapewnić poszkodowanemu spokój,
 - b) osłonić przed zimnem,
 - c) zapewnić poszkodowanemu prawidłowy oddech,

- d) opanować krwotok,
- e) założyć opatrunek lub unieruchomić złamanie,
- f) ułożyć poszkodowanego na wznak z kończynami dolnymi uniesionymi ku górze,
- g) uspokoić psychicznie,
- h) ewentualnie podać do picia ciepłe płyny – jeśli poszkodowany jest przytomny,
- i) szybko wezwać wykwalifikowaną pomoc medyczną.

§ 8

Omdlenie

1. Udzielając pierwszej pomocy zemdlonemu, należy:
 - a) ułożyć chorego wygodnie z nogami uniesionymi do góry lub posadzić, pochylając go mocno do przodu, tak by głowa znajdowała się między kolanami,
 - b) rozpiąć choremu ubranie,
 - c) zapewnić dostęp świeżego powietrza.
2. Nieprzytomnemu nigdy nie wolno podawać żadnych środków doustnie! Jeśli chory sinieje, należy podnieść mu do góry dolną szczękę celem udrożnienia dróg oddechowych. Jeśli po kilku minutach chory nie odzyskuje przytomności – wezwać pogotowie ratunkowe.
3. W przypadku podejrzenia choroby dziecka niewymagającej udzielenia pierwszej pomocy przedlekarskiej (gorączka, kaszel, katar, wysypka itp.) nauczyciel niezwłocznie powiadamia rodziców (opiekunów) dziecka i informuje ich o konieczności odebrania dziecka ze szkoły.

XXIX. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU POŻARU I ZAGROŻENIA ŚRODKAMI CHEMICZNYMI W SZKOLE

1. W przypadku powyższych zagrożeń:
 - a) dyrektor informuje telefonicznie Państwową Straż Pożarną
 - b) dyrektor informuje telefonicznie Policję
 - c) dyrektor informuje telefonicznie Wydział Edukacji
 - d) dyrektor informuje telefonicznie Kuratorium Oświaty.
2. W sytuacji zagrażającej zdrowiu lub życiu dyrektor wzywa Pogotowie Ratunkowe.
3. W przypadku wyżej wymienionym dyrektor szkoły podejmuje decyzję o uruchomieniu sygnału alarmowego i ewakuacji, jeśli zachodzi taka konieczność.
4. Nauczyciele - Wychowawcy:
 - a) wydają polecenia ustawienia plecaków na ławki;
 - b) ustawiają uczniów do wyjścia;

- c) nauczyciel - wychowawca informuje, w którym kierunku ma się poruszać młodzież
- d) sprawdza, czy wszyscy uczniowie wyszli z klasy;
- e) wychodzi z klasy ostatni, pozostawiając klasę otwartą;
- f) po wyjściu na teren rekreacyjny sprawdza, czy są wszyscy uczniowie pozostający pod jego opieką;
- g) informuje dyrektora, że uczniowie są bezpiecznie sprowadzeni.

5. JEŻELI NA KORYTARZU JEST DYM, OSTRY ZAPACH –NAUCZYCIEL - WYCHOWAWCA KAŻE WYCHOWANKOM ODDYCHAĆ PRZEZ CHUSTECZKĘ, SWETER.

6. Po przyjeździe odpowiednich służb dyrektor informuje, że uczniowie opuścili budynek (wszyscy lub kogoś brakuje) i przekazuje dowodzenie, wykonując polecenia.

XXX. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAGROŻENIA BOMBOWEGO W SZKOLE

1. W przypadku otrzymania informacji o zagrożeniu bombowym w szkole:
 - a) dyrektor informuje telefonicznie Policję;
 - b) dyrektor informuje telefonicznie Wydział Edukacji;
 - c) dyrektor informuje telefonicznie Kuratorium Oświaty.
2. Dyrektor wzywa 3 nauczycieli - wychowawców, którzy informują wszystkich nauczycieli o ewakuacji ze szkoły zgodnie z planem ewakuacji.
3. Nauczyciele wyprowadzają uczniów poza budynek i zbierają się wszyscy w ustalonym miejscu.
4. W czasie ewakuacji pracownicy szkoły zabezpieczają pieczęcie i najważniejsze dokumenty szkoły.
5. Po przybyciu odpowiednich służb dyrektor szkoły przekazuje im dowodzenie i wypełnia wszystkie polecenia.

XXXI. PROCEDURA W PRZYPADKU UZYSKANIA INFORMACJI , ŻE UCZEŃ , KTÓRY NIE UKOŃCZYŁ 18 LAT UPRAWIA NIERZĄD BĄDŹ PRZEJAWIA INNE ZACHOWANIA ŚWIADCZĄCE O DEMORALIZACJI

1. Wychowawca informuje o fakcie psychologa szkolnego i dyrektora szkoły.
 2. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności.
- W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego

postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.

3. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich).

4. Podobnie, w sytuacji gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

5. Jeżeli zachowania świadczące o demoralizacji przejawia uczeń, który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych czy popełnienie przestępstwa, to postępowanie nauczyciela powinno być określone przez wewnętrzny regulamin szkoły.

6. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 §2 kodeksu postępowania karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

XXXII. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU SAMOWOLNEGO ODDALENIA SIĘ UCZNIĄ ZE SZKOŁY

1. Nauczyciel stwierdzający fakt oddalenia się ucznia natychmiast informuje o tym dyrektora.
2. Ustala się okoliczności zdarzenia.
3. Rozpoczyna się poszukiwanie w najbliższym otoczeniu ucznia przez nauczycieli i innych pracowników Szkoły. Należy przeszukać pomieszczenia i najbliższy teren Szkoły.
4. Dyrektor zawiadamia policję.
5. Nauczyciel-wychowawca lub dyrektor informuje o w/w sytuacji rodziców (prawnych opiekunów) ucznia.
6. Po odnalezieniu ucznia, nauczyciel-wychowawca przeprowadza z nim rozmowę, próbując ustalić powód ucieczki, motywuje ucznia do zmiany zachowania.
7. Nauczyciel-wychowawca konsultuje problem z dyrektorem, rodzicami, psychologiem i wspólnie ustalają, jakie działania należy podjąć w celu wyeliminowania zjawiska.

XXXIII. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU NARUSZENIA PRZEZ NAUCZYCIELA, POMOCY NAUCZYCIELA I INNYCH PRACOWNIKÓW SZKOŁY, GODNOŚCI I NIETYKALNOŚCI OSOBISTEJ UCZNI

1. Powiadomienie o zdarzeniu Dyrektora.
2. Podjęcie przez dyrektora postępowania wyjaśniającego ze stronami konfliktu.
3. W przypadku potwierdzenia się zarzutów podjęcia przez dyrektora postępowania dyscyplinarnego wobec pracownika.
4. Postępowanie odpowiednich organów zgodnie z Ustawą z dnia 26 stycznia 1982 r. Karty Nauczyciela.

XXXIV. PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY” W PRAKTYCE SZKOLNEJ

Podstawa prawna:

- *Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny* (Dz.U. z 1997 r. Nr 88 poz. 553 ze zm.),
- *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* (Dz.U. z 2005 r. Nr 180 poz. 1493 ze zm.),
- *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”* (Dz.U. z 2011 r. Nr 209 poz. 1245).

Typy przemocy w rodzinie:

- a) przemoc fizyczna;
- b) przemoc emocjonalna;
- c) zaniedbywanie;
- d) wykorzystanie seksualne;
- e) dziecko świadkiem przemocy.

1. „Niebieską Kartę” zakłada nauczyciel, który stwierdza, że w rodzinie ucznia dochodzi do przemocy (decyzję o założeniu „Niebieskiej Karty” warto podjąć po konsultacjach oraz w porozumieniu z zespołem wychowawczym szkoły).
2. Procedura „Niebieskie Karty” nakłada na szkołę konkretne zadania w przypadku uzasadnionego podejrzenia o stosowanie wobec ucznia przemocy domowej, jeżeli np. uczeń:
 - 2.1. Ma ślady przemocy fizycznej - ślady uderzeń, oparzeń, siniaki, rany, często zdarzające się opuchlizny, złamania, zwichnięcia itd.;

2.2.Ma ślady przemocy psychicznej - moczenie, nadmierna potliwość, bóle, zaburzenia mowy związane z napięciem nerwowym itd.;

2.3.Przejawia trudności w nawiązywaniu kontaktu, niską samoocenę, wycofanie, lęki, depresję, płaczliwość, zachowania destrukcyjne, agresję, apatię, nieufność, uzależnianie się od innych, zastraszenie, unikanie rozmów itd.;

2.4.Ma brudny strój, nieodpowiedni do pory roku, rozwój, wzrost i wagę nieadekwatne do wieku, nie korzysta z pomocy lekarza mimo przewlekłej choroby itd.

Nauczyciele powinni w takich przypadkach ocenić skalę problemu w kontekście sytuacji rodzinnej ucznia oraz rozważyć potrzebę założenia „Niebieskiej Karty”. Nie można podejmować decyzji bez namysłu. Ważną rolę mają w tym nauczyciele - wychowawcy klas i pedagodzy szkolni. Gromadzenie informacji o uczniu w celu jego lepszego poznania jest istotnym elementem ich pracy. Efektywne planowanie i organizowanie działań opiekuńczo - wychowawczych w szkole wymaga poznania uczniów oraz dysponowania informacjami dotyczącymi nie tylko ich walorów intelektualnych i cech psychicznych, ale także warunków ich życia, w tym szczególnie sytuacji rodzinnej i środowiskowej. Pamiętać należy, iż pozyskiwanie informacji o uczniu i kwestie z tym związane wymagają kultury, dyskrecji i taktu. Ważnym zagadnieniem jest sprawność prowadzenia obserwacji ucznia i jego zachowania się w czasie zajęć edukacyjnych i poza nimi.

3. Karta stanowi ważny element w walce z przemocą w rodzinie, ponieważ dokumentuje sytuacje pokrzywdzonego ucznia i stanowi dowód w postępowaniu przygotowawczym i ewentualnej sprawie karnej o znęcanie się.
4. Rozpoznanie przemocy w rodzinie i wypełnienie „Niebieskiej Karty” to przyczynek do uruchomienia procesu wspierania ofiary przemocy. Podejmowanie interwencji wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywające się na podstawie procedury „Niebieskie karty” nie wymaga zgody ucznia dotkniętego przemocą. Wszczęcie procedury na terenie szkoły następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska karta” – A w obecności ucznia, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie. Wszczynając procedurę, podejmuje się działania interwencyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa takiemu uczniowi.
5. W skład gminnego zespołu interdyscyplinarnego , który decyduje jakie działania podjąć, aby poprawić sytuację dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte

przemocą w rodzinie, wchodzi pracownik socjalny, policjant, przedstawiciel ochrony zdrowia oraz reprezentant gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

6. W ramach procedury w skład zespołu interdyscyplinarnego oraz grupy roboczej wchodzi także przedstawiciel oświaty. Do jego zadań w przypadku podejrzenia przemocy w rodzinie, należy:

3.1. Udzielenie kompleksowych informacji o:

- a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- b) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

3.2. Zorganizowanie niezwłocznie dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

3.3. Udzielenie kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie;

3.4. Przeprowadzenie rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz poinformowanie tych osób o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

3.5. Diagnozowanie sytuacji i potrzeb osoby, a w szczególności dziecka, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.